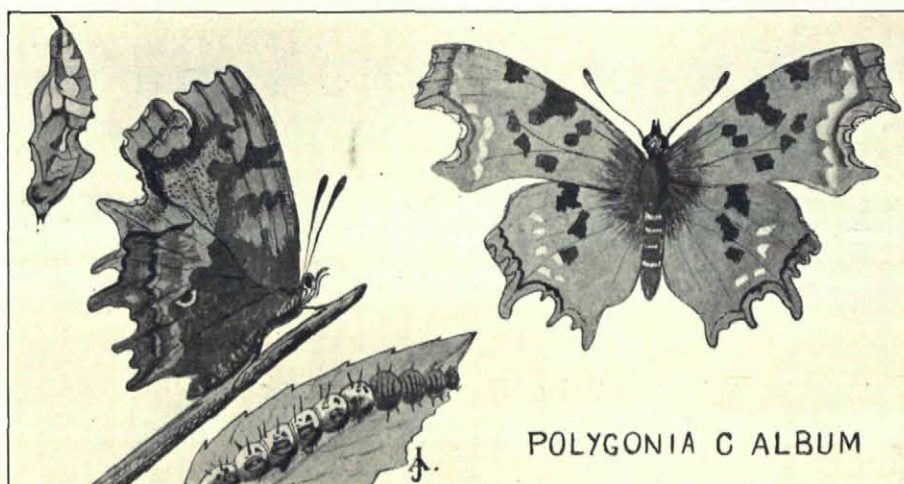

DE GEHAKKELDE AURELIA

(*POLYGONIA C. ALBUM*).

Een van de alleraardigste planten in mijn tuin is de Buddleia. Telkens als die weer bloeit, verschaft die mij uren van genot, niet alleen om zijn toch werkelijk zeer fraaie bloemaren, waarvoor ik deze Loganiacee eigenlijk heb gekocht, maar vooral door het drukke insectenbezoek, dat de paarse trossen trekken. Vooral op onze dagvlinders schijnen de kleine bloempjes een bijzondere aantrekkingskracht uit te oefenen en het zijn maar heel weinig vlinders, die de bloeiende heester achteloos voorbijgaan. Koolwitjes, zowel de groote als de kleine, Citroentjes, Pauwoogen, Atalanta's, Groote en Kleine Vossen komen er snoepen en van dit va et vient kan ik uren, rustig in mijn rieten stoel gezeten, genieten. Natuurlijk sta je in zoo'n geval zoo nu en dan ook eens op, om meer van nabij waar te nemen.

Niet alle vlinders zijn nog even gaaf, enkele zijn al erg afgevlagen en je verwondert je soms hoe

het nog mogelijk is, dat ze zich zoo vlug door de lucht kunnen voortbewegen. Menig aviateur zou al lang verongelukt zijn. Natuurlijk, maar dat is dan ook maar een aviateur en geen vlinder! Zoo ongeveer peins ik in het warme zonnetje. Daar heb je nu bijvoorbeeld dat vosje. Die heeft toch wel heel erg geleden! Ik kijk nog even toe en dan spring ik op, beweeg me dan langzaam en geleidelijk naar het dier toe en . . . ziedaar, wat ik niet had durven hopen: 't is geen vosje, het is de vlinder, waar ik nu al ruim dertig jaar naar uitkijk, het is een mooi gaaf exemplaar van *Polygonia C. album*, de gehakkelde Aurelia.

Die had ik nog maar eenmaal in mijn leven gezien, in Avereest aan de Dedemsvaart in 1898. Na dien tijd nooit meer.

Ik wist toen niet en vele jaren daarna ook niet, dat het dier zoo zeldzaam is in ons land.

Ter Haar's boek, dat ik wel raadpleegde, zei, dat de vlinder over het heele land gevangen was en alleen in de klei- en duinstreken zeldzaam. Als je zoiets gelezen hebt, verwacht je toch den vlinder eens te zullen ontmoeten, maar dat gebeurde nooit.

En daar zat hij nu eensklaps voor me, niet lang genoeg evenwel om hem te vangen en als „bewijsmateriaal" in mijn verzameling te stoppen, want hij vloog spoedig weg en ik zag hem niet weer terug.

Daar zou ik nu misschien nooit melding van gemaakt hebben, maar wat wil een ander toeval?

Van Prof. Dr. W. M. Docters van Leeuwen ontving ik in November No. 176 van „Entomologische berichten”, waarin vermeld staan de vondsten van gallen, veroorzaakt door Thysanopteren (Blaaspoeten). En in diezelfde aflevering schrijft Dr. Oudemans van Schovenhorst (Putten) over „Zeldzame Nederlandsche dagvlinders” en wel in het bijzonder over *Polygonia C*-album, naar aanleiding van een vondst te Soest door Rinke Tolman. Dr. Oudemans geeft daarbij een lijstje van vondsten der exemplaren in zijn verzameling van 1866—1906, waaruit mij eigenlijk voor het eerst bleek, dat de vlinder buitengewoon zeldzaam is in ons land, waardoor mij toen ook natuurlijk duidelijk werd, waarom ik het dier niet gezien had sinds 1898.

Deze week kreeg ik de Februari-aflevering van „de Wandelaar” en daarin schrijft de Heer G. J. Klokman te Laag-Keppel dat hij in 1930 een half dozijn Gehakkelde Aurelia's heeft waargenomen.

Nu is zeker 1930 een goed jaar geweest voor de Nederlandsche Gehakkelden, maar als ik naga, wie de vlinders waarnamen: Klokman en Tolman, twee menschen, waarvan ik weet, dat ze zeer goede waarnemers zijn en dus tot de scherp-ingestelden behooren, als ik bedenk, hoe ik den vlinder eerst voor een zeer gehavend Vosje versleet, dan vraag ik me af: Komt bij het weinige succes der waarnemers hier dit gehakkelde niet een belangrijke rol spelen, maar dan een negatieve? Zullen oppervlakkige beschouwers den vlinder niet bijna altijd voorbijloopen? M.a.w. zou het dier wel zóó zeldzaam zijn als het lijkt?

Zie, dit heeft me gezet tot het schrijven van dit opstelletje en het maken van een teekening, waarin ik hoop van het dier zoo'n duidelijk portret te geven, dat het, al is het niet volkómen juist, toch wel voldoende is om zich een goede voorstelling er van te maken.

Bovendien volgt hier zijn signalement, dat ik ontleend heb aan Ter Haar, *Onze Vlinders*. „Achterrand der vleugels sterk gehakkeld, op de bovenzijde roodachtig geel met donkerbruine vlekken en helderder halve maantjes. Binnenrand der voorvleugels sterk gezwaaid. De onderzijde komt in twee typen voor: bij beide is de grondkleur groenachtig grijs, maar bij de eene is de geheele onderzijde sterk bruin gemarmerd met licht groene, zwart gevulde halve manen langs den achterrand en groene, zwart gekernde vlekken in den gewaterden band. Bij de andere type is de geheele onderzijde meer effen, komt de bruine teekening weinig uit en zijn de halve manen en vlekken bijna onzichtbaar. *De heldere C. is bij beide goed zichtbaar*”.

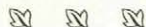
De witte *C*, waarover ik in den laatsten regel van deze beschrijving gesproken heb, gaf met den gehakkelden rand het dier den latijnschen naam *Polygonia C*-album, welke vrij vertaald dus luidt: de veelhoekige met de witte *C*.

De rups is van voren roodgeel van achter wit en sterk gedoornd. Zij leeft in Mei, Juli en September op hop, brandnetels, aal- en kruisbessen, iepen en hazelaars.

De pop is van het gewone *Vanessa*-type en hangt ook aan het staarteinde.

We hopen, dat deze beschrijving aanleiding moge zijn voor velen, om eens op de Gehakkelde Aurelia oftewel den Witten *C*-vlinder te letten.

A. JOMAN

BOOMPLANTDAGEN.

Naar aanleiding van het verslag betreffende de Staphorster Boomplantdag, in het Algemeen Handelsblad van Maandag 30 Maart l.l., Avondeditie, vestig ik hier de aandacht op de miskennis van het begrip Natuur (met natuur dan bedoeld de huidige Nederlandsche natuur, die voor 't grootste deel niet meer de oorspronkelijke is!)

Vooropgesteld de noodzaak van het in cultuur brengen van woeste gronden, vraag ik me af, waarom toch deze ontginningsarbeid „een zooveel mogelijk bewaren of herscheppen van natuurschoon” genoemd wordt. Gelooft men werkelijk aan een herscheppen van natuur door „de wegen en hoofdafvoerleidingen niet meer recht toe recht aan te maken, maar door flauwe bochten de